

Grundlovstale 2017
Den gamle præstegård i Glostrup
Regionsråds kandidat Ricki Vejsmose

Grundlovstale Glostrup, den 5. juni 2017

Grundlovsdag er vores årlige tilbagevendende fejring af indførelsen af den første danske grundlov i 1849.

Oplysningstiden havde et halvt århundrede forinden skyllet hen over Europa og ny viden blev brugt til at sætte spørgsmålstejn ved autoriteterne - kongemagt og kirke.

Måske uforståeligt for de fleste af os i dag, så blev stavnsbåndet indført i oplysningstiden.

Det var datidens løsning på datidens udfordringer. Først en landbrugskrise og affolkning af ydre områderne og senere soldatpligten.

Det var først efter Napoleonskrigene, statsbankerotten og den europæiske revolutionsbølge at processen med stænderforsamlinger begyndte og som ophørte ved grundlovens indførelse.

Hvis vi for et kort øjeblik prøver at forestille os hvordan denne omvæltningstid har været for den enkelte, med stor utryghed og kun meget lidt individuel indflydelse på morgendagen, så kan vi sikkert alle nemmere forestille os, hvorfor grundlovens indførelse medførte en egentlig folkefest.

Dagen i dag er demokratiets dag – vi hylder demokratiets indførelse og bestående!

Når vi så kigger på befolkningens generelle interesse – folkefesten holdes i hævd af små politisk arrangerede arrangementer - er vi så nu 150 år senere reelt nået dertil, hvor vi er begyndt at tage demokratiet for givet, blot fordi alternativet reelt virker os fjernt og utænkeligt?

Er grundloven blot blevet et fortidslevn af historisk betydning?

Lidt som med anden verdenskrig.

Jo længere vi kommer væk fra den og jo færre der kan fortælle om at have oplevet den på egen krop, desto mindre reel føles risikoen for en gentagelse.

Efter anden verdenskrig var forsoningen stor - FN og NATO så dagens lys og bl.a. budskabet om "aldrig mere etnisk udrensning" prægede billedet med fornyet respekt for minoriteter i de kommende årtier, men det til trods, så oplevede vi blot 50 år senere koncentrationslejre og etnisk udrensning i Eksjugoslavien.

Viden om og forståelse for historien er essentiel for vores selvopfattelse – både ift. hvor vi kommer fra, men også hvor vi kan være på vej hen.

Vi har gennem de sidste åringer oplevet en ny massiv nationalistisk bølge. En bølge som har været nærmest eksplosiv, men også vedblevet at kunne få ny næring fra frygtelig oplevelser, som gentagende har ramt forsiderne og de sociale medier.

Oplysningstidens udvidelse af menneskets viden om verden gennem naturvidenskaben og filosofi synes århundrede senere overtruffet af simple overskrifter og budskaber, der kan sælges på 3 sekunder – hvor forargelse og frygt synes at være de nemmeste følelser at vække.

Ronald Reagans berømte sætning ”tear down this wall” synes i perioder, så uendelig langt væk. Her mindre end 30 år efter store dele af verden fejrede fjernelse af mur og pigtråd i Berlin, så synes frygt og kortsigtede egne interesser at lade befolkninger blive forført til at stoppe med at bygge bro og i stedet bygge mur.

Jeg har levet i en tid med den kolde krig, krigsretorik, mur og adskillelse af befolkninger.

Når vi kan opleve hjemlige politikere ytre ønske om opgør med historisk vigtige internationale konventioner – så kan man spørge sig selv om deres ambitioner nås inden frygten også bliver drivkraften til et opgør med vore grundlovssikrede rettigheder.

I vores stræben efter en bekvem hverdag, må vi aldrig forfalde til bekvem og simpel lovgivning.

Og enhver mur har som bekendt sit bristepunkt – det handler blot om at trykket bliver stort nok – enten inde- eller udefra.

I stedet for at lade frygten give næring til restriktioner, begrænsninger, mistillid og øget overvågning, så bør vi i stedet stå vagt og slå værn om, og netop en dag som i dag, hylde vores ret til at forsamle os, vores ytringsfrihed og religionsfrihed – værdier der netop i terrorens navn forsøges påvirket gennem at indgyde frygt og mistillid til hinanden – og dermed har grundloven vel kun sjældent været mere aktuel end netop nu!

Tillader vi først at lade frygten styre – så har de mørke kræfter for alvor sejret.

Jeg har et håb, at vi i fællesskab værner om demokratiets kerneværdier uden at ligge bånd på os selv og vore nærmeste.

For handler vi først i panik og giver afkald på enkelte af vore frihedsrettigheder, så vil det være en glidebane og medføre, at det bliver endnu nemmere for vore børn og deres børn også at give afkald på nogle af deres frihedsrettigheder.

Jeg har levet i en tid, hvor den kolde krig blev bragt til ende, murer og regimer blev nedbrudt. Diktatur og undertrykkelse erstattet af demokrati.

Apartheid blev bragt til ophør. Og navne som IRA, ETA, Abu Nidal, Sorte September og Rote Armee er blot reduceret til ukendte terrororganisationer for de nye generationer.

Vi trives bedst i frihed under ansvar. Frihed betyder naturligt fravær af tvang, men også, at vi er fri til at tage ansvar for vort eget liv samt medansvar for andre.

Vi har retten til at leve vort liv i frihed og gå vore egne veje, alene eller sammen med andre – forudsat det ikke krænker andre menneskers tilsvarende frihed.

Frihedsrettighederne gælder lige for alle uanset køn, etnisk som seksuel baggrund eller politisk som religiøs overbevisning.

Og netop menneskets ret til frit at tænke, tro og tale samt frit vælge livsform vil være det som til enhver tid vil overvinde de mørke kræfter. Og dermed vil nuværende ekstremister forhåbentlig blot blive reduceret til endnu et punkt på listen af ukendte og tidligere terrorgrupper.

Fuld at håb og med ønske om frihed, fællesskab og respekt for hinandens forskellighed
– glædelig grundlovsdag.